
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUJEN ALENTAMISEN JA PERIMÄTTÄ JÄTTÄMISEN PERUSTEET 1.8.2019 ALKAEN

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Säännöllisen kotihoidon ja palveluasumisen kuukausimaksun, tilapäisen kotihoidon maksun ja tukipalvelumaksujen alentamisessa noudatetaan seuraavaa soveltamisohjetta: **Asiakasmaksun alentaminen on ensisijainen toimeentulotukeen nähden. Asiakkaan on ennen kuukausimaksun alentamista selvitettävä mahdollisuus Kelan eläkkeensaajan hoitotukeen ja asumistukeen.**

Mikäli kuukausimaksu ylittää asiakkaan maksukyvyyn, hänellä on mahdollisuus hakea muutosta viranhaltijapäätöksen kuukausimaksuun. Kirjallinen hakemus tehdään lomakkeelle, joka on saatavilla kaupungin kotisivulta osoitteesta <https://bit.ly/2WqviRP>.

Hakemuslomake voidaan toimittaa pyynnöstä myös postin välityksellä.

Hakemuslomakkeessa on esitettävä tositteet tuloista ja menoista, joihin hakija haluaa vedota. Mikäli hakija ei ole toimittanut määräaikaan mennessä pyydettyjä tositteita, tehdään päätös ilman niitä.

Maksualennus tai –vapautus myönnetään pääsääntöisesti hakemuskuukauden alusta huomioiden päätöksenteko- ja muutoksenhaku aika. **Maksualennus tai –vapautus voidaan myöntää korkeintaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.** Asiakas saa viranhaltijapäätöksen maksuista, jotka peritään. Maksualennus ja -vapautusajan päätyttyä asiakas saa uuden viranhaltijapäätöksen perittävistä maksuista. Uutta alennusta tai vapautusta haetaan uudella hakemuksella ja siihen tarvittavilla liitteillä.

Maksut, joihin on tehty päätös maksualennuksesta tai –vapautuksesta, hyvitetään pääsääntöisesti seuraavan kuukauden laskutuksesta lukien.

Kotona asuvilla ja tukiasumisen asiakkailla huomioitavat menot ovat:

- Perusosan määrä (toimeentulolain 9 §:n mukaiset menot)
 - ravintomenot
 - kotiin kuljetetun aterian maksut otetaan huomioon laskun mukaan, mutta toimeentulotuen perusosaa pienennetään 1/3:lla ravintomenoista/kuljetusateria. Mikäli asiakas saa kotihoidon tukipalveluna muita aterioita lounaan lisäksi, huomioidaan maksu vastaavasti suhteutettuna toimeentulotuen ravintomeneihin.
 - vaatemenot
 - vähäiset terveydenhuoltomenot
 - henkilökohtaisesta puhtaudesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot
 - paikallisliikenteen käytöstä aiheutuvat menot
 - sanomalehden tilausmaksut,
 - puhelimen käytöstä aiheutuvat menot
 - harrastus- ja virkistystoiminnan menot
 - muut vastaavat jokapäiväiset menot
 - Lääkekulut Kelan vuosikattoon asti ja sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet
-

- Turvapuhelimen käyttömenot
- Tukipalvelujen kustannukset
 - asiointipalvelut,
 - kylvetyspalvelut
 - päivätoiminta
- Säännölliset terveydenhuoltomenot julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- Määritelty kotihoidon/tukiasumisen kuukausimaksu
- Elatusapu alle 18 v. lapsista
- Asumiskustannukset toimeentulotukiohjeistuksen mukaisesti
 - asunnon vuokra
 - sähkö, vesimaksu saunamaksu, lämmitys, lämmityspuut, jätehuolto, kiinteistövero, kotivakuutus, nuohous, asuntolainan korot
 - asuntolainan korot huomioidaan menoina, mutta lainan lyhennyksiä ei

Asumispalvelussa asuvalla asiakkaalla huomioitavat menot:

- vuokra ja tukipalvelut
- käyttövara (51 % yksinasuvan aikuisen toimeentulotuen perusosasta, joka tarkistetaan vuosittain, STM kuntainfo), johon sisältyy muut henkilökohtaiset menot mm. hygienia ja vaatemienot, puhelinkulut, matkakulut, lehdet, jalkahoito, kampaaja jne.
- palveluasumisen kuukausimaksu
- elatusapu alle 18 v. lapsista
- lääkekulut Kelan vuosikattoon ja sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet
- säännölliset terveydenhuoltokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan

Huomioon otettavat tulot ja käytettävissä olevat varat:

- kaikki käytettävissä olevat nettotulot pl. toimeentulotukilain 11 §:n ja maksuasetuksen 29 §:n mukaiset tulot
- palkka ja/tai eläkkeet
- vuokratulot, osinkotulot ja pääomatulot jne. nettona
- asumistuki
- ylimääräinen rintamalisä
- käytettävissä/realisoitavissa olevat varat, mutta tilillä voi olla kuukauden menoja vastaava summa, jota ei huomioida
- yli 3.000 euron säästöt ja varallisuus huomioidaan käytettäväksi varaksi

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot-huomioon otettavat menot= laskennallinen vaje. Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Alennus tai vapautus tukipalvelumaksuista ja tilapäisen kotihoidon ja kotisairaanhoidon maksuista

Tuloperusteisen asiakasmaksun alentaminen tai poistaminen on ensisijaista. Alennusta tai vapautusta voi hakea seuraavista tasamaksuista, mikäli säännöllisen kotihoidon, tukiasumisen tai asumispalvelun kuukausimaksu ei ole alennettavissa:

- tilapäisen kotihoidon (sisältää ARVI-kuntouttava arviointijakson) tai kotisairaanhoidon käynnit
-

- ateriapalvelut
- puhtaus (sisältää siivouksen ja pyykkihuollon asumispalveluyksikössä)
- kylvetyspalvelu
- turvapalvelu
- päivätoiminta
- omaishoidon vapaapäivän aikainen hoito
- intervallihoitojakson kustannukset
- muista tukipalveluista/tuotteista, joista peritään palvelutuottamisen/ostamisen hinta

Maksualennusperusteet ovat samat kuin kotona tai asumispalveluissa asuvilla.

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot-huomioon otettavat menot= laskennallinen vaje. Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Terveydenhuollon, muiden kuin asiakkaan maksukykyyn perustuvien asiakasmaksujen osalta, asiakasmaksujen perimättä jättäminen tai alentaminen tehdään asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnin perusteella, kun ensin on tarkasteltu toimeentulotuen mahdollisuudet kattaa em. kustannukset. Ensisijaisesti vähäistä suuremmat julkisen terveydenhuollon kustannukset ovat perustoimeentulotuella katettavia kustannuksia. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksujen huojennukset käsitellään harkinnan mukaan tapauskohtaisesti.

Asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnin perusteena asiakasmaksusihteeri käyttää edellä kuvattuja sosiaalihuollon palveluja koskevia perusteita ja selvittää maksujen alentamisen tai perimättä jättämisen tarvetta moniammatillisena yhteistyönä. Tarvittaessa kuullaan asiantuntijoita.

Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen perustuu aina kokonaisharkintaa.
